

ת"פ 46968/03/17 - מדינת ישראל נגד מ' ז'

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 46968-03-17 מדינת ישראל נ' ז'

בפני כבוד השופט ארנון איתן
בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

מ' ז'

הנאשם

גזר דין

רקע והליכים קודמים:

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו בכתב אישום מתוקן ובמסגרת הסדר טעון, בעבירות של תקיפה סתם בהתאם לסעיף 379 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "**חוק העונשין**") ואיומים בהתאם לסעיף 192 לחוק העונשין. במועד הצגת הסדר הטעון סוכם בין הצדדים, כי הנאשם יופנה לשרות המבחן, כאשר באותו שלב ציינה המאשימה כי עמדתה הינה למאסר ולו בעבודות שירות, כאשר הסנגור חופשי בטיעונו לרבות בסוגיית ההרשעה.
2. עפ"י המתואר בכתב האישום במועד האירוע המתואר בכתב האישום עבד הנאשם כמאבטח במחסום במישור אדומים. ביום 30.11.15, בשעה 16:03, הגיע למחסום רכב מסוג איסוזו. הנאשם הורה לנהג הרכב שלא להיכנס למישור אדומים אך נהג הרכב, שזהותו אינה ידועה, סירב ואמר שייכנס אף בכוח. הנאשם צעק על הנהג, אחז בידו, ולקח לנהג את מפתחות הרכב ואת הטלפון הסלולארי ואף שלף את נשקו. באותן הנסיבות צפה במקרה מוחמד עסאוי שנהג ברכב אחר, מוחמד ירד מרכבו ואמר לנאשם שיזמין למקום משטרה. הנאשם, בעודו אחוז בנשקו השלוף, פנה למוחמד ואמר לו שיעלה לרכבו וכי הוא מחבל. עוד היכה הנאשם את עובדו של מוחמד שעמד בסמוך לרכב וזאת בעודו מחזיק בנשקו.
3. האירוע תועד ע"י אדם אחר בשם עותמאן אבו פרחא שצפה באירוע מרכבו. כאשר הנאשם הבחין בעותמאן הוא הורה לו לעצור את רכבו בצד ואז צעק לעברו "אני אין לי לב ואני לא מפחד מאף אחד ואני מזיין את כולם". במהלך האירוע אחז הנאשם את האקדח בידו, אמר שיהרוג את כולם ודחף את עותמאן 3 פעמים.

ראיות ההגנה:

4. מטעם ההגנה הוגשו הראיות הבאות:

א. **מוצג נ/1** - חוות דעת פסיכיאטרית מטעם ד"ר ראסם כנאענה מיום 31.8.20. בחוות הדעת צוין שהנאשם השתתף בשני אירועים מבצעיים (עמוד ענן, וצוק איתן) והוצב בגבול רפיח. צוין שהנאשם חווה אירועים קשים במהלך שירותו ובאופן חוזר. תואר כי במהלך האירוע בו הואשם חווה הנאשם פחד ממשי שכן צפה במאבטח שנהרג מול עיניו לפני כן. הוסף, כי הוא חש סכנת חיים ממשית אשר הועצמה מחוויות העבר שלו. עם זאת, התנהגותו האימפולסיבית במצבי דחק אינה מתרחשת בהתנהלותו הרגילה ובסובבים אותו. הנאשם אובחן כסובל מתסמונת PTSD ממושכת אשר לא קיבלה מענה טיפולי. כתוצאה ממנה סובל הנאשם מעוררות יתר, תחושת פגיעה מופרזת, צפייה לסכנה ממשית ותגובת פתע מופרזת, אשר הם עמדו ברקע לאירוע בו הואשם.

ב. **מוצג נ/2** - חוות דעת פסיכיאטרית מאת ד"ר ראוכברג בוריס, רופא קופת חולים מיום 8.7.20, בה צוין שהנאשם הינו הלום קרב עקב השתתפותו במבצע צוק איתן וכן מכך שנדקר לידו מאבטח במחסום בו עבד. הנאשם תואר כסובל מהתקפי חרדה, סומטיזציה, פחדים, דיכאון, חולשה ומתח. הנאשם תיאר כיצד הוא מושפע מהאירועים הביטחוניים שעבר, חווה אותם באופן מתמיד, חווה התקפי חרדה ועוד (כמפורט בחוות הדעת). תואר כי מצבו של הנאשם הולך ומדרדר.

תסקירי שירות המבחן:

5. בעניינו של הנאשם הוגשו מספר תסקירים, אביא מתוכם בתמצית.
6. בתסקיר הראשון, מיום 31.12.19, תואר הנאשם כבן 29, נשוי ואב לתינוקת המתגורר בבית הורי אשתו ועובד בעבודות זמניות בחקלאות. תואר שאשת הנאשם מצויה בהיריון שני וכי המשפחה חווה מצוקה כלכלית קשה כאשר הנאשם מפרנס יחיד אשר איבד את הכנסתו כמאבטח בעקבות הליך זה.
7. אביו של הנאשם חולה בסרטן וגם אמו מתמודד עם בריאות לקויה. הנאשם נולד בזמן שאביו ריצה תקופת מאסר ארוכה, והמשפחה חוותה מצוקה כלכלית. האב תואר כדמות מיטיבה ואכפתית.
8. הנאשם התגייס לצבא מתוך צורך כלכלי ושימש כנהג לוחם. הוא שירת בקבע שנה נוספת ולאחר מכן השתלב בתפקידי אבטחה. בתקופה זו חוו הנאשם ואשתו יציבות ורווחה כלכלית, עם זאת, נוצרו קשיים הנובעים מעברו הביטחוני של הנאשם, שלא התקבל חברתית באזור מגוריהם. מאז התרחש האירוע בו הואשם, בשנת 2015, לא עוסק הנאשם באבטחה והוא אינו מצליח ליצור רצף תעסוקתי יציב.
9. בהתייחסו לעבירה נשוא ההליך ציין הנאשם כי הוא מודה במתואר בכתב האישום, לרבות כי נקט באלימות ושלף את אקדחו. עם זאת, הנאשם תיאר שהנסיבות שקדמו לעבירות היו חשש שחש לחייו. לדבריו, המתלוננים נהגו באופן מעורר חשד, קללו ואיימו עליו. הנאשם תיאר שברקע לאירוע התסכול שחש מהיחס שהוא מקבל כערבי לובש מדים, וכן שבאותה עת שרר מתח בטחוני באזור, וכי שבוע קודם

לכן נדקר מאבטח אחר. הנאשם שלל רצון לפגוע במתלוננים אלא חשד שעוררה בו התנהגותם, ושירות המבחן חש שאינו מביע אמפתיה כלפי הפגיעה במתלוננים. הנאשם שלל באופן כללי התנהגות אלימה אך תיאר התנהגות מוקצנת במצבי דחק. הנאשם שלל שימוש באלכוהול וסמים. בדיקה שביצע שירות המבחן יצאה חיובית לקנאביס והנאשם הכחיש את התוצאה ושלל את השימוש.

10. שירות המבחן התרשם מיכולת תפקוד תקינה של הנאשם, אך צוין, כי הוא מתקשה בחיבור רגשי לאירועים מורכבים או לחוויות שליליות ומתמודד עמם באמצעות הדחקה וריחוק. הדבר נובע הן מהרקע בו צמח והן משירותו הצבאי. השירות התרשם מרצון חיצוני ליטול חלק בבירור מעמיק אודות רגשותיו ודפוסיו הבעייתיים. הנאשם התקשה לראות מניעים להתנהגותו האימפולסיבית והאלימה. בנסיבות אלו מצא שירות המבחן שהנאשם יתקשה להדחיק דחפים אימפולסיביים ולפיכך המסוכנות להישנות עבירות אלימות הינה בינונית.

11. עוד התרשם שירות המבחן מנזקקות טיפולית של הנאשם לרבות בתחום בריאות הנפש וההתמכרות, וכן בהתמודדות עם מצבו הסוציאו-אקונומי הירוד. על כן המליץ שירות המבחן על דחייה לצורך שילוב הנאשם במסגרות שיקומיות מתאימות.

12. בתסקיר משלים מיום 16.3.20 עדכן שירות המבחן שהנאשם ואשתו עזבו את בית משפחתה ועברו להתגורר בשכירות וכן שנולד להם בן שני. הוסף, כי מצבה הכלכלי הדחוק של המשפחה עודנו קיים נוכח העובדה, כי הנאשם לא מצא עבודה יציבה. עוד נמסר שעקב מקום מגוריו הוא לא שולב בבימ"ש קהילתי.

13. שירות המבחן ציין שהנאשם לא מסר בדיקות שתן לאיתור שרידי סם, ולדברי אשתו הדבר נבע מאילוץ עבודה ומרחק. הנאשם גם נעדר משלושה מפגשים ועל כן, חרף התרשמות שירות המבחן מנזקקות טיפולית גבוהה, לא בא השירות בהמלצה טיפולית בעניינו.

14. בדיון ביום 18.6.20 ציין סנגורו של הנאשם שהנאשם לא התייצב לדיון בשל מצוקתה הכלכלית החמורה של המשפחה. על פיו אין לו כסף לרכוש אף כרטיס נסיעה. אבי הנאשם ביקש ארכה לצורך התארגנות כספית להבאת הנאשם לדיון.

15. אציין כי בהמשך הוגשו בקשות דומות לפטור את הנאשם מהתייצבות עקב אי יכולתו לשלם את דמי הנסיעה לירושלים, משום שהנאשם חשש לנסוע בתחבורה ציבורית ולבני הזוג אין כסף לשלם את הוצאות הדלק. בנוסף, בבקשה מיום 8.9.20 ציין הסנגור שאשת הנאשם מסרה שבעקבות הדרדרות משמעותית במצבו של הנאשם הוא אינו מתפקד כלל, אינו עובד ואינו יוצא מהבית ללא ליווי שלה, וכתוצאה מכך משפחותיהם של בני הזוג נתקו את הקשר עמם.

16. בדיון ביום 17.9.20 הוסכם שתינתן לנאשם הזדמנות נוספת להשתלב בהליך טיפולי מטעם שירות המבחן.

17. בתסקיר משלים מיום 7.4.21 צוין שבמהלך תקופת הדחייה לא נפתחו כנגד הנאשם הליכים נוספים. שירות המבחן פגש את הנאשם ואשתו. השירות ניסה להסביר לנאשם שכדי לשקם את עצמו

עליו לפתוח בהליך טיפול פסיכיאטרי משמעותי וכן ליטול את התרופות שרשם לו רופא המשפחה. עוד הופנה הנאשם למחלקת הרווחה לצורך השמת ילדיו במסגרות חינוכיות מתאימות. אשת הנאשם אכן פנתה למחלקת הרווחה ונעזרה בהם לרישום הילדים למסגרות, אך הנאשם עצמו לא החל בקבלת טיפול פסיכיאטרי ונטל את התרופות באופן חלקי. כמו כן לא התייצב הנאשם למתן בדיקות שתן במועד שנקבע, לטענתו משום שלא היה לו כסף לשלם עבור הנסיעה.

18. שירות המבחן התרשם שחוסר היציבות של הנאשם מהוות עבורו גורם סיכון להישנות העבירות. עוד צוין שלנאשם נזקקות טיפולית גבוהה, בשילוב עם מצוקות קשות ועוני הנובעים ממצבו, אך בשל העדר שיתוף פעולה מצדו ניכר, כי הנאשם מצוי במצב קורבני ללא יכולת ליטול אחריות על מצבו וחיי. בנסיבות אלו שב שירות המבחן על מסקנתו שאין צפי לאופק שיקומי לנאשם.

תמצית טיעוני הצדדים:

19. בדיון הטיעונים לעונש ציינה המאשימה שבאירוע בו הואשם נהג הנאשם בבריונות ובכוחנות, באמצעות נשק, במטרה להטיל אימה. במעשיו פגע הנאשם באוטונומיה של המתלוננים ובשלטון החוק.

20. לטענת המאשימה, במקרים דומים נע מתחם העונש ההולם בין מאסר קצר ועד 18 חודשי מאסר בפועל. המאשימה הפנתה לפסיקה בה במקרה של איום באמצעות סכין, הוטלו על הנאשם 18 חודשי מאסר בפועל. במקרה הנדון צמצם הנאשם את חלקו באירוע והטיל את האחריות על המתלוננים. הנאשם לא גילה אמפתיה כלפי הקורבנות. כמו כן לא ניצל את ההליך לצורך שיקום.

21. עוד ציינה המאשימה שאין לקבל את חוות הדעת שהוגשו ביחס לנאשם משום שלא הוגשו כנדרש. נטען שגם מחוות הדעת עולה שלנאשם אין פגיעה בשיקול הדעת, ובנוסף שחוות הדעת אינן משכנעות שכן אין בהם סקירה רפואית מעמיקה אודות הנאשם.

22. בשים לב לאמור ביקשה המאשימה להטיל על הנאשם 3 חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות, מאסר מותנה, קנס ופיצוי למתלוננים 1-3.

23. הסנגור ציין בטיעונו כי הנאשם כלל לא איים בנשקו ועל כן הפסיקה אליה הפנתה המאשימה אינה רלוונטית. כך גם הפסיקה אודות איום בסכין אינה נוגעת כלל לאירוע הנדון.

24. באשר לחוות הדעות טען הסנגור שאלו הוגשו כ-8 חודשים קודם לדיון, והמאשימה לא הגישה חוות דעת מטעמה, או ביקשה לחקור את עורכיהם, על כן יש לדחות אותן טענותיה כנגד תוכן של חוות הדעת.

25. בהתייחס לאירוע עצמו ציין הסנגור שהתנהלות הנאשם בנסיבות האירוע הייתה תקינה. למחסום מעלה אדומים התפרץ רכב המתלוננים אשר סירב להתפנות מהמקום, זוהי גם הסיבה בגינה נטל הנאשם את מפתחות הרכב ואת הטלפון הנייד. כפי שצוין בחוות הדעת הנאשם סובל מפוסט טראומה העולה במצבים ביטחוניים. המצב בו היה נתון הנאשם באותה עת דמה לאירוע צבאי אותו חווה, והיא עוררה את התגובה הפוסט טראומטית. יכול והנאשם שגה בבחירת תחום עיסוקו, אך אין להתעלם מכך שהאירוע הוא אירוע מסוכן שהעלה בנאשם את תחושת הסיכון המלבה את תגובתו. גם שירות המבחן לא

התרשם שהנאשם פעל ממניע אנטי סוציאלי באותו אירוע, וקביעה זו שבה ועלתה בשתי חוות הדעת של הפסיכיאטרים. צוין, כי בסעיף 40ט(א)(5) לחוק העונשין נקבע שבין השיקולים לעונש על ביהמ"ש לבחון את הנסיבות שהובילו לאירוע. במקרה הנדון שלף הנאשם את נשקו כדי להגן - כחלק מתפקידו - ולא לצורך איום.

26. בהתייחסו למתחם העונש טען הסניגור שהמתחם בגין עבירות דומות הינו החל מענישה צופה פני עתיד, ואת עונשו של הנאשם יש לקבוע בתחתית המתחם. לנאשם אין עבר פלילי, המדובר בעבירה ישנה, ובאירוע חד פעמי שלא נשנה. הסניגור הפנה למצבו הכלכלי הקשה של הנאשם וכן למצבו הנפשי החמור אשר בגינו לא הצליח לשתף פעולה עם שירות המבחן, ולא מתוך זלזול בהליך המשפטי.

27. הסניגור ביקש לייחס לבדיקת השתן משקל נמוך. על פיו, שימוש בסמים אינו מהווה גורם סיכון מבחינת הנאשם. הסניגור ציין שהיה מקום לעתור לביטול הרשעה אך הנאשם לא עבר שיקום, ובנסיבות אלו יש למקמו בתחתית מתחם הענישה ולקבוע בעניינו ענישה צופה פני עתיד. הוסף, כי הרשעה בתיק זה מהווה כשלעצמה ענישה ממשית לנאשם, שאינו יכול לעסוק עוד באבטחה. הסניגור ביקש שככל ויוטל צו שירות לתועלת הציבור, הרי שאלה יהיו בהיקף שעות נמוך. בנוסף, ביקש להימנע מהטלת קנס או פיצוי מפאת מצבו הכלכלי החמור.

28. בתום הדברים הביע הנאשם חרטה על הטעות שעשה.

דין והכרעה:

29. בבואו לגזור את עונשו של נאשם על בית המשפט לקבוע את מתחם העונש הראוי לאורו של עקרון ההלימה, בו משוקלל הערך החברתי שנפגע, מידת הפגיעה, הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה ומדיניות הענישה הנוהגת (תיקון 113 לחוק העונשין, סעיף 40ב לחוק).

30. מעשי הנאשם פגעו בערך החברתי של זכותו האינהרנטית של כל אדם לשמירה על ביטחונו האישי ועל גופו, ועל תחושת הפרט הביטחון שהוא אמור לחוש.

31. המקרה דנן, דומה במהותו לאירועים בהם מואשמים שוטרים/ חיילים בעבירות תקיפה או איומים במסגרת תפקידם. בעניין זה נקבע בפסיקה כי ניצול כוח לרעה ע"י לובשי מדים היא תופעה רעה אותה יש לעקור שכן המדובר ב"מעשים המותירים צלקות שאינן נמחות בנפשם של הקורבנות ומטפחים בקרבם את זרע השנאה למדינה ולשלוחיה". ראו: ע"פ 1752/00 **מדינת ישראל נ' נקאש** (נבו, 6.4.2000).

32. בבחינת מקרים דומים לצורך קביעת מתחם העונש נראה שהמתחם הנוגע לעבירות בהן הורשע הנאשם, עפ"י פסיקת בימ"ש העליון, נע בין מאסר מותנה ועד ל-14 חודשי מאסר.

ראו: רע"פ 4265/15 דדון נ' מדינת ישראל (נבו, 22.6.2015), במקרה אשר גם בו איים הנאשם כי יהרוג את המתלונן ודחף אותו, אישר ביהמ"ש העליון כי מתחם העונש ההולם בגין עבירת תקיפת סתם ואיומים נע בין 3 חודשי מאסר שיכול וירוצה בעבודות שרות ועד ל-14 חודשי מאסר בפועל.

ברע"פ 10232/17 ראובן נ' מדינת ישראל (נבו, 14.3.2018) אושר גז"ד של בימ"ש השלום אשר בו נקבע בו כי מתחם העונש בגין עבירות של תקיפה סתם (באותו מקרה אוהד כדורגל שזרק כוס משקה על קוון) נע בין מאסר מותנה ל-9 חודשי מאסר בפועל.

33. בסעיף 40ט לחוק העונשין פורטו שיקולים שיש בהם להשפיע על קביעת מתחם העונש ההולם. בין היתר צוינו שיקולים אלו: הנזק שהיה צפוי להיגרם מביצוע העבירה, הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה, יכולתו של הנאשם להבין את אשר הוא עושה, את הפסול שבמעשהו או את משמעות מעשהו, לרבות בשל גילו, יכולתו של הנאשם להימנע מהמעשה ומידת השליטה שלו על מעשהו, לרבות עקב התגרות של נפגע העבירה.

34. האירוע המתואר בכתב האישום אינו מתאר אלימות ברף גבוה אותה הפנה הנאשם כלפי המתלוננים. בנוסף, ובבחינת נסיבות האירוע, כעולה מכתב האישום, המתלוננים לא שעו לבקשות הנאשם להתפנות מהמחסום, והאירוע החל עקב איום מצדו של בעל הרכב הראשון שיפרוץ למחסום בכוח. המתלוננים עמדו בקבוצה יחד מסביב לנאשם, סירבו להקשיב לו, צילמו אותו, ובכך הוסיפו להעצמת האירוע ולהימשכותו. יש גם לזכור שבאותה עת שרר בישראל מתח רב בעקבות המצב הביטחוני, והמחסום בו הוצב הנאשם הוא מחסום באזור שבו מתיחות ביטחונית רבה, ובכך היה בכדי להשפיע על פעולות הנאשם.

35. סבורני, כי בנסיבות אלו מתחם העונש ההולם הינו החל ממאסר מותנה ועד ל-6 חודשי מאסר שיכול וירוצו על דרך עבודות השירות לצד ענישה מותנית.

העונש המתאים לנאשם:

36. לאחר קביעת מתחם הענישה יש לקבוע את עונשו של הנאשם שלפני בטווח הענישה שנקבע. במסגרת קביעה זו ישקול בית שיקולים אישיים הנוגעים לנאשם כגון מצבו האישי, שיקולי שיקום, קבלת אחריות על מעשיו ועוד. בפסיקה נקבע כי במסגרת קביעה זו רשאי בית המשפט להתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, ועליו לשקול את נסיבותיו האישיות של הנאשם, כמו גם נסיבות אחרות ככל שמצא שהן רלוונטיות. עוד יתחשב בית המשפט במסגרת שיקולים אלו בשיקולי ההרתעה, ובכללם הרתעת הרבים.

37. הנאשם כבן 30 נשוי, אב לשני ילדים רכים בשנים, נטל אחריות על מעשיו בבית המשפט. הנאשם נעדר עבר פלילי מכל סוג.

38. הבאתי במניין שיקולי את נסיבותיו האישיות של הנאשם, והשפעת האירוע עליו. כאמור, הנאשם עבד בחייו אך ורק בעבודות אבטחה והתקיים מהן באופן יציב וקבוע. הנאשם בחר לשרת שירות צבאי מלא לצורך ביסוס מעמדו הכלכלי, ושילם בעקבות כך מחיר אישי כבד, כאשר הנאשם ואשתו מתארים ניכור

מהסביבה. הנאשם סובל בגין אירועים שחוזה במהלך שירותו מהפרעה פוסט טראומטית (הלמת, כהגדרת האקדמיה ללשון - א.א.). בעקבות האירוע בו הואשם והרחקתו מעבודתו כמאבטח ספג הנאשם פגיעה כלכלית אנושה ועד ליום זה הוא אינו מסוגל לבצע את מחויבותו - להיות מפרנס למשפחתו.

39. ודוק, הרקע לביצוע העבירות הוא ניסיון לבצע את מלאכת האבטחה נאמנה בעת מתיחות ביטחונית. הנאשם ניסה לבצע את עבודתו ולהורות למי שעוררו בו חשד להתפנות מהמקום בעוד המתלוננים סירבו לשעות לבקשותיו. המדובר בסיטואציה מורכבת ובלתי רצויה אשר נכפתה על הנאשם מתוקף עבודתו ולא נוצרה על ידו, לרצונו ומתוך דחפיו. בנוסף, לא התרשמתי מכך שאכן הופעלה אלימות רבה מצדו. אמנם, שירות המבחן התרשם מאי הפנמה של הנאשם את חומרת המעשים ומהיעדר ציפייה לאופק שיקומי, אך המדובר באירועים שהתרחשו לאחר ביצוע העבירות, אשר אין בהם בכדי להחמיר את נסיבות האירוע עצמו.

40. עוד אין להתעלם מהזמן הרב ביותר שחלף מאז קרות האירוע ועד ליום זה - כ-6.5 שנים, כאשר רק בחלוף למעלה משנה מיום האירוע הוגש כתב האישום כנגד הנאשם. מאז ועד היום לא עבר הנאשם עבירות נוספות, אף שמצבו הנפשי הדרדר. בעניין זה, מקובלת עלי גם עמדת הסנגור לפיה הסיבה לאי הצלחת שילובו של הנאשם בטיפול, אינה נובעת מזלזול אלא היא תוצר ישיר של התסמונת ממנה הוא סובל, ומשום כך נמנעה ממנו האפשרות לשקם עצמו.

41. נוכח כל האמור, אני מטיל על הנאשם את העונשים הבאים:

א. מאסר למשך 3 חודשים וזאת על תנאי למשך שלוש שנים שלא יעבור את עבירת אלימות.

ב. התחייבות על סך 5,000 ₪ לבל יעבור הנאשם עבירות אלימות במהלך שנתיים מהיום.

ג. נוכח מצבו הכלכלי הקשה של הנאשם לא מצאתי מקום להורות על הטלת קנס או רכיב של פיצוי.

42. **המזכירות תשלח העתק ההחלטה לצדדים ולשירות המבחן.**

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 45 ימים.

ניתן היום, י"ד תמוז תשפ"א, 24 יוני 2021, בנוכחות המאשימה הנאשם ובא כוחו.